

Uzasadnienie
Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach
i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie
z dnia 7 czerwca 2022 r.
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000
Dolina Górnej Mierzawy PLH260017

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r., poz. 916) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Plan zadań ochronnych sporządzany jest na 10 lat.

Obszar Natura 2000 Dolina Górnej Mierzawy PLH260017 o powierzchni 912,44 ha został zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej 2011/64/UE jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (Dz. U. UE. L. 2011 Nr 33 poz. 146) (2011/64/UE). Obecnie obowiązuje Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r. w sprawie przyjęcia piętnastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2022) 854), Dz. Urz. UE L 39/14 z dnia 21 lutego 2022 r.

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk Dolina Górnej Mierzawy PLH260017 położony jest na terenie woj. świętokrzyskiego (w jego południowo-zachodniej części i obejmuje część gminy Sędziszów) i małopolskiego (w jego północnej części i obejmuje część gminy Kozłów i Książ Wielki). Obszar zaprojektowano w celu zachowania we właściwym stanie ochrony następujących siedlisk przyrodniczych i gatunków zwierząt wymienionych w Załącznikach I i II *Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory* (Dz. U. UE-sp.15-2-102 ze zm.):

1. Siedliska przyrodnicze:

3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorellatea*, *Isoëto-Nanojuncetea*

6410 Zmienne-wilgotne łąki trzęślicowe *Molinion*

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris*;

2. Gatunki zwierząt:

1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*

4038 Czerwończyk fioletek *Lycaena helle*

6177 Modraszek telejus *Phengaris telei*

Projekt planu zadań ochronnych (zwany dalej PZO) został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 ze zm.), w celu utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu przedmiotów ochrony.

Przed opracowaniem projektu PZO zlecono opracowanie zewnętrznej firmie stosownej ekspertyzy dla obszaru Natura 2000. Ekspertyza obejmowała przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej pozwalającej uzyskać aktualną wiedzę o przedmiotach ochrony, w tym o ich występowaniu oraz stanie ochrony, przeanalizowano także potrzebę zmiany statusu przedmiotów ochrony. W trakcie ww. prac terenowych zweryfikowano listę przedmiotów ochrony w obszarze podanych w Standardowym Formularzu Danych - SDF-ie i zaproponowano zmianę polegającą na usunięciu siedliska 3130 brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorellatea*, *Isoëto-Nanojuncetea* z uwagi na pierwotny błąd naukowy. Na etapie wyznaczania obszaru wskazywane było to siedlisko jednak z uwagi na brak większych rzek i nie użytkowanie

stawów znajdujących się w obszarze jego obecność nie została potwierdzona w trakcie prac terenowych do projektu planu zadań ochronnych. Zgodnie z poradnikiem dotyczącym tego siedliska wykształca się ono w zasięgu starorzeczy, jezior, stawów, gdzie dochodzi do okresowego odsłonięcia mulistego dna lub na stawach rybnych przez dłuższy czas nie zalewanych wodami. W obszarze Doliny Górnej Mierzawy brak jest takich układów ekologicznych, brak jest również innych liczących się zbiorników wód. W związku z powyższym wystąpiono do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska ze stosownym wnioskiem. Obecnie trwa oczekiwanie na akceptację propozycji zmiany w GDOŚ.

W toku prac zweryfikowana została wielkość powierzchni zajmowanej przez poszczególne siedliska. Największa różnica w powierzchni zajmowanej przez poszczególne siedliska dot. siedliska 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*). W obecnym SDF jego powierzchnia to 164,32 ha. Jednak w trakcie inwentaryzacji w 2018 i 2019 r. prowadzonej na potrzeby opracowania ekspertyzy przyrodniczej, siedlisko to zlokalizowano w obszarze jedynie na 5 płatach o łącznej powierzchni ok. 4 ha, reprezentowane przez podtyp 6410-1 Zmiennowilgotne łąki olszewnikowo-trzęślicowe *Selino carvifoliae Molinietum*. W przeszłości siedliska tego typu łąk wykształcały się głównie w obniżeniach Mierzawy i jej dopływów. Obecnie zachowały się jedynie niewielkie rozproszone stanowiska trzęślicy modrej *Molinia caerulea*, goździka pysznego *Dianthus superbus*, bukwicy zwyczajnej *Betonica officinalis*. W miarę dobrze zachowane powierzchnie łąk zmiennowilgotnych występują między Mstyczowem a Marcinowicami, natomiast pozostałe powierzchnie wykazane na etapie tworzenia obszaru Natura 2000 uznano za niereprezentatywne oraz błędnie zakwalifikowane. Zbiorowiska roślinne w zabagnionych fragmentach doliny rzeki Mierzawy i jej dopływów wykazują dużą lokalną zmienność. Na niewielkiej przestrzeni istnieją obok siebie siedliska bagienne, ziemnowodne i łądowe wilgotne. Wynika to ze zróżnicowanych stosunków wodnych. U podstaw tej zmienności hydrologicznej kładą się działania takie jak dawne wydobywanie torfu, które doprowadziło miejsca wyeksploatowane do stałego zalania przez wodę oraz przeprowadzone melioracje, co spowodowało odwodnienie wyżej położonych partii terenu i znacznie obniżyło lustro wody w miejscach poeksploatacyjnych torfu. Bez wątpliwości duży wpływ na charakter zbiorowisk roślinnych w tym obszarze ma również działalność bobrów, które występują powszechnie; budują tamy i żeremia. Ich działalność powoduje, że znaczne obszary są obecnie stale zalane. Wniosek o dokonanie zmian w tym zakresie został złożony do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Obecnie trwa oczekiwanie na akceptację propozycji zmiany w GDOŚ.

Dokonano analizy stanu zachowania każdego przedmiotu ochrony w obszarze Natura 2000, zidentyfikowano i przeanalizowano zagrożenia oraz zdefiniowano cele zakładane do osiągnięcia w ciągu obowiązywania planu, zaproponowano działania ochronne. Dane zostały zobrazowane w formie tekstowej oraz graficznej, w tym w systemie GIS.

Ustalono, że nadrzędnym celem jest utrzymanie i tam gdzie jest to niezbędne i możliwe poprawa stanu ochrony przedmiotów ochrony. Zaplanowano również monitoring stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych. Nie wskazano konieczności zmiany granic obszaru.

Obszar Natura 2000 Dolina Górnej Mierzawy położony na gruntach prywatnych oraz PGL LP Nadleśnictwo Miechów.

Na potrzeby opracowania projektu PZO przeanalizowano wiele dokumentów, szczególną uwagę poświęcono dokumentom planistycznym – studiom uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowym planom zagospodarowania przestrzennego w granicach obszaru Natura 2000. Nie stwierdzono potrzeby wskazania zmian do ww. dokumentów planistycznych.

Z uwagi na przeprowadzoną inwentaryzację oraz wyniki prac terenowych i kameralnych a także zaproponowane działania nie stwierdzono potrzeby sporządzania planu ochrony dla tego obszaru Natura 2000.

W związku z opracowywaniem projektu PZO dla obszaru Natura 2000 został powołany Zespół Lokalnej Współpracy (ZLW) ds. tworzenia projektu PZO. W ramach prac ZLW zostały zorganizowane dwa jednodniowe spotkania w formie warsztatów w dniach 10 września i 24 września 2020 r. Informacja o spotkaniach ZLW została przekazana zainteresowanym drogą elektroniczną oraz listownie. Zaproszenia przesłano do wskazanych przez wójtów pracowników Urzędów Gmin: Książ Wielki i Kozłów oraz Urzędu Miejskiego w Sędziszowie. ZLW stanowili m.in. przedstawiciele lokalnych jednostek samorządowych, Lasów

Państwowych, lokalnej społeczności, użytkowników gruntów położonych w granicach obszaru Natura 2000. Podczas spotkań omówiono zasady pracy nad projektem planu zadań ochronnych, przedstawiono obecny stan wiedzy o obszarze i jego przedmiotach ochrony. Analizowano informacje o uwarunkowaniach przyrodniczych, które mogą być pomocne w tworzeniu PZO. Poza tym omawiano istniejące i potencjalne zagrożenia jakie zidentyfikowano w obszarze. Uzgodniono także cele ochrony, ustalono działania ochronne oraz określono zasady monitoringu działań ochronnych i stanu przedmiotów ochrony.

Ustanowienie PZO poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa. W siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie (na tablicach ogłoszeń), w Biuletynie Informacji Publicznej RDOŚ w Kielcach i RDOŚ w Krakowie oraz w dziennikach: Echo Dnia o zasięgu województwa świętokrzyskiego oraz Gazeta Krakowska o zasięgu województwa małopolskiego ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach działającego w porozumieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Krakowie, z dnia 3 grudnia 2020 r. o możliwości składania uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych dla przedmiotowego obszaru Natura 2000 w terminie od 9 grudnia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. Obwieszczenie zostało również przekazane w celu jego upublicznienia m.in. do właściwych terytorialnie Urzędów Gmin. Zgłaszanie uwag i wniosków możliwe było w formie ustnej do protokołu lub poprzez wysłanie listu pocztą tradycyjną lub elektroniczną e-PUAP, pocztą e-mail pod wskazany w ww. obwieszczeniu adres. Na etapie konsultacji społecznych do projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wpłynęły następujące uwagi:

Lp.	Od kogo wpłynęły	Data wpływu	Czego dotyczyły złożone uwagi i wnioski	Sposób rozpatrzenia
1.	PKP Polskie Linie Kolejowe Spółka Akcyjna ul. Targowa 74 03-734 Warszawa	28.12.2020 r.	W projekcie zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla przedmiotowego obszaru, w załączniku nr 5 zawierającym działania ochronne, wskazano działkę nr 662, obręb Klimontów, stanowiącą teren zamknięty zgodnie z Decyzją Nr 14 Ministra Infrastruktury z dnia 18 września 2020 r. w sprawie ustalania terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych (Dz.Urz. Ministra Infrastruktury z 2020 r. poz. 38) jako obszar wdrażania obligatoryjnych działań ochronnych polegających na ekstensywnym użytkowaniu kośnym, kośno-pastwiskowym i pastwiskowym w celu zachowaniu siedliska czerwończyka fioletka. Jednocześnie poprzez wskazanie nr geodezyjnego działki Spółka PKP Polskie Linie Kolejowe wskazana została jako podmiot odpowiedzialny za prowadzenie działań ochronnych w obrębie w/w nieruchomości. Z przeprowadzonej analizy danych przestrzennych	Uwaga nieuwzględniona. Zarówno z dokumentacji jak i danych przestrzennych wynika, że na działce o nr ewid. 662 obr. Klimontów występuje siedlisko gatunku czerwończyk fioletek <i>Lycaena helle</i> o kodzie 4038. Zasięg siedliska gatunku wyznaczony jest w granicach działki o nr ewid. 662 obr. Klimontów, na użytkach zielonych. Siedliska czerwończyka wymagają ochrony czynnej, w postaci np. koszenia co obecnie na tym terenie jest wykonywane. Biorąc pod uwagę dotychczasowy sposób użytkowania związany z utrzymaniem linii kolejowej, należy uznać, że są tam warunki dogodne dla bytowania gatunku.

			<p>otrzymanych z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach dotyczących rozmieszczenia przedmiotów ochrony obszaru wynika, że na nieruchomości 662, ob. Klimontów nie występują siedliska Natura 2000 i siedliska gatunków stanowiących przedmiot ochrony obszaru. Przekazana warstwa *shp prezentująca działki, dla których przewidziane zostały działania ochronne nie obejmuje niniejszej nieruchomości. Tak więc nie ma w tym względzie spójności części tekstowej Zarządzenia i graficznej wg w/w warstwy danych przestrzennych wykorzystanych do opracowania PZO.</p> <p>Informujemy, że na działce 662, ob. Klimontów przebiegają linie kolejowe nr 8 i nr 65 zarządzane przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., na których natężenie ruchu pociągów wynosi 61 pociągów na dobę. Linia kolejowa nr 8 na odcinku Skarżysko Kamienna – Kielce – Kozłów objęta jest planami inwestycyjnymi, obecnie projekt znajduje się na etapie prac projektowych. Należy mieć na uwadze, że obszar kolejowy służy do zarządzania, eksploatacji i utrzymania linii kolejowych. Gatunki i siedliska Natura 2000, nawet gdy występują w granicach obszaru kolejowego nie powinny stanowić przedmiotu działań ochronnych.</p>	
2.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	30.12.2020 r.	<p>1. W projekcie zarządzenia siedlisko o kodzie 3130 jest planowane do usunięcia, jednak nadal ono figuruje jako przedmiot ochrony w obowiązującym SDF. Zmiany tego typu powinny być wykonywane przed rozpoczęciem konsultacji projektu zarządzenia. W przypadku jeżeli nie jest to możliwe, konieczne jest przesłanie wniosku o zmianę SDF i wskazanie w uzasadnieniu do zarządzenia przyczyn</p>	<p>1. Uwaga uwzględniona. Wniosek z propozycją zmiany SDF został przesłany do GDOŚ. W uzasadnieniu opisano przyczyny planowanego usunięcia siedliska.</p>

		planowanego usunięcia.	
		2. W zał. Nr 3 dla siedlisk i gatunków o kodach 6410, 6510, 4038 zarówno w zagrożeniach istniejących jak i potencjalnych powtarzane są te same zagrożenia. Opis tego samego zagrożenia w kolumnie „potencjalne” jak i „istniejące” jest taki sam. Wydaje się, że powtarzanie tych zagrożeń w kolumnie „potencjalne” jest zbędne skoro są istniejące i dotyczą tego samego procesu.	2. Uwaga nieuwzględniona. Z dokumentacji na potrzeby opracowania projektu planu zadań ochronnych wynika, że na części stanowisk dane zagrożenie jest wskazywane jako istniejące a na innych jako potencjalne.
		3. W zał. 4 Cele ochrony, w związku z wymogami KE dot. formułowania celów ochrony dla obszarów Natura 2000, należy przedstawić cele w bardziej szczegółowy sposób, tak aby były mierzalne.	3. Uwaga uwzględniona. Cele zostały zmienione.
		4. Zapis pod tab. Nr 5 „W przypadku stwierdzenia w obszarze Natura 2000 Dolina Górnej Mierzawy PLH260017 występowania przedmiotu ochrony na działkach nie wskazanych w planie zadań ochronnych, po wykonaniu ekspertyzy przyrodniczej można realizować działania ochronne zgodne z niniejszym zarządzeniem właściwe dla stwierdzonego siedliska lub gatunku” – zapis wydaje się niewłaściwy, ponieważ stwarza sytuację, kiedy to zapisy PZO mają obowiązywać do terenów (i właścicieli), w stosunku do których nie były konsultowane.	4. Uwaga częściowo nieuwzględniona. Zapis skorygowano. Wykreślenie zapisu spowoduje, że rolnik nie będzie mógł skorzystać z dopłat rolnośrodowiskowych w przypadku gdy działka nie została ujęta w zarządzeniu, natomiast podjęcie użytkowania w trakcie obowiązywania dokumentu spowodowało wytworzenie się siedliska, które jest ujęte w ramach dopłat. Wprowadzanie do dokumentu pojedynczych działek jest długotrwałe i problematyczne.

W związku z powyższym projekt dokumentu poddano ponownym konsultacjom społecznym. W siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie (na tablicach ogłoszeń), w Biuletynie Informacji Publicznej RDOŚ w Kielcach i RDOŚ w Krakowie oraz w dziennikach: Echo Dnia o zasięgu województwa świętokrzyskiego oraz Gazeta Krakowska o zasięgu województwa małopolskiego (w dniu 13 grudnia 2021 r.) ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach działającego w porozumieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 9 grudnia 2021 r. o możliwości ponownego składania

uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych dla przedmiotowego obszaru Natura 2000 w terminie od 15 grudnia 2021 r. do 7 stycznia 2022 r. Obwieszczenie zostało również przekazane w celu jego upublicznienia m.in. do właściwych terytorialnie Urzędów Gmin. Zgłaszanie uwag i wniosków możliwe było w formie ustnej do protokołu lub poprzez wysłanie listu pocztą tradycyjną lub elektroniczną e-PUAP, pocztą e-mail pod wskazany w ww. obwieszczeniu adres. Na etapie powtórnych konsultacji społecznych do projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 nie wpłynęły uwagi.

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 97 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody oraz § 3 Zarządzenia Nr 9/2020 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 3 sierpnia 2020 r. w sprawie powołania Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Kielcach zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Kielcach – Uchwała Nr 7/2022 z dnia 28 lutego 2022 r.

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (tj. Dz. U. 2019 r., poz. 1464), uzgodniony przez Wojewodę Świętokrzyskiego pismem znak: PNK.II.0521.17.2022 z dnia 15.03.2022 r. i Wojewodę Małopolskiego pismem znak: WR-II.710.14.2022.MG z dnia 13.04.2022 r.

Ocena skutków regulacji:

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia regulacji jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 916).

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Zarządzenie będzie bezpośrednio oddziaływać na Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Kielcach i Krakowie a także właścicieli i zarządców terenu, na którym znajduje się obszar Natura 2000.

3. Konsultacje społeczne.

W opiniowaniu i konsultowaniu zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych uczestniczyli członkowie Zespołu Lokalnej Współpracy oraz społeczeństwo, na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. 2021 poz. 247, z późn. zm.) oraz art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Realizacja działań ochronnych zawartych w niniejszym akcie prawnym będzie finansowana m.in. ze środków budżetu państwa w tym w części, której dysponentem jest sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000. Nie wyklucza się możliwości wykorzystania innych źródeł finansowania. Szacuje się, że potencjalny koszt realizacji wszystkich działań ochronnych zawartych w niniejszym planie w okresie 10 lat wyniesie łącznie około 10 000 000,00 zł. Koszt działań z zakresu monitoringu działań ochronnych i monitoringu stanu siedlisk szacunkowo wyniesie około 100 000,00 zł.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów.

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionów.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Zarządzenie nie narusza zapisów zawartych w:

- „Dyrektywie Siedliskowej” - Dyrektywie Rady 79/43 z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny;
- „Dyrektywie Ptasiej” - Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.